

Denumirea
practicii:

**Jocul
antifraudă**

Țara:

Țările de Jos

Categoria practicii:

- Formare

Contact:

- Jo Kremers
Fost manager principal în materie de audit în cadrul Autorității de audit a Ministerului Finanțelor, Țările de Jos, auditor financiar și IT certificat și investigator de fraude, formator și lector pentru IACA și Academia Națională de Finanțe și Economie din Ministerul Finanțelor din Țările de Jos.
- Email: jmwkremers@home.nl

Riscul (riscurile) de fraudă contracarat(e)

- Conflictul de interese
- Anularea sau manipularea procedurilor de achiziții publice
- Dubla finanțare
- Coluziunea
- Manipularea costurilor proiectelor
- Altele

Context și obiectiv(e)

Jocul antifraudă a fost elaborat cu scopul de a consolida capacitatea autorităților fondului ESI de a preveni, a detecta și a combate fraudă și corupția în diferite etape. Scopul acestui curs de formare nu este de a oferi o formare tradițională care să acopere legile și reglementările UE și un set de măsuri antifraudă gata de utilizare. Formarea este concepută mai degrabă pentru a încuraja participanții și a-i motiva să-și dezvolte capacitatea de a recunoaște alertele privind fraudă și corupția, fiind mai atenți și mai receptivi la indiciile de fraudă, permițându-le astfel să utilizeze cele mai adecvate și eficiente măsuri de combatere a fraudei. Cursul de formare reîmprospătează cunoștințele participanților și le dezvoltă expertiza în combaterea fraudei și corupției, contribuind totodată la creșterea conștientizării și a scepticismului sănătos.

Această practică antifraudă este considerată o **măsură orizontală de prevenire, fără caracter normativ, care are** impact asupra tuturor tipurilor de riscuri de fraudă, în principal prin creșterea capacității antifraudă a membrilor personalului autorităților.

Descrierea practicii

În urma depistării mai multor cazuri de fraudă și a utilizării abuzive a fondurilor ESI în perioada de programare 2007-2013, autoritățile din Țările de Jos au recunoscut necesitatea consolidării capacității antifraudă a autorităților de management (AM), a organismelor intermediare (OI), a autorității de certificare (AC) și a autorității de audit (AA). Acest lucru a determinat Ministerul Finanțelor din Țările de Jos să elaboreze un joc antifraudă în cadrul unui program mai amplu de formare antifraudă. Jocul antifraudă are o latură extrem de interactivă și utilizează mai multe instrumente multimedia, cum ar fi videoclipuri și animație, pentru a menține vie atenția participanților în timpul sesiunilor. Jocul promovează un proces rapid de învățare prin asocierea unui concept predat cu un sunet, o imagine, un videoclip sau un obiect. Scopul nu este nici de a pune la dispoziție un curs de formare tradițional care să acopere legile și reglementările UE, nici de a pune la dispoziție un set de măsuri antifraudă gata de utilizare pentru integrarea în procedurile lor de gestionare și control. Formarea antifraudă a fost concepută în schimb pentru a-i motiva și încuraja pe

participanți - precum și de a le dezvolta capacitatea - de a identifica alertele privind fraudă și corupția, fiind mai conștienți, mai atenți și mai receptivi la indicii de fraudă. Acest lucru le facilitează punerea în aplicare a celor mai adecvate și eficiente măsuri de control antifraudă. **Jocul antifraudă este destinat** grupului extins de părți interesate de fondurile ESI, inclusiv AM, OI, CA, AFCOS și AA din toate statele membre, precum și din țările candidate la UE și, într-un mod mai general, practicienilor care lucrează cu fonduri UE și naționale. Cu toate acestea, el poate fi ușor adaptat unui singur grup de părți interesate sau unei combinații a acestora. O sesiune de joc include maximum 25-30 de participanți.

Există trei versiuni:

- **Jocul antifraudă I:** cunoștințe esențiale de bază, abilități, conștientizare, instrumente
- **Jocul antifraudă II:** formare la nivel avansat utilizând instrumente noi și sofisticate, analiza datelor, un nou mod de gândire, cazuri inspirate din realitate
- **Jocul antifraudă la fața locului!:** se pot recunoaște/detecta riscurile și semnalele de fraudă la fața locului, în cazurile reale? Și, se poate analiza pe larg situația la fața locului?

Cursul de formare începe, în general, cu o sesiune plenară, în cadrul căreia formatorul creează o atmosferă relaxantă pentru participanți prin creșterea gradului de conștientizare în rândul participanților cu privire la lacunele din cunoștințele lor legate de ciclul antifraudă.

După sesiunea plenară, participanții formează subgrupuri mixte și poate începe prima parte a jocului. Plasarea participanților în subgrupuri la începutul sesiunii încurajează începerea discuțiilor și schimbul de experiențe. În plus, reunirea diferitelor autorități într-un subgrup facilitează înțelegerea reciprocă a obligațiilor și a provocărilor. Pentru a încuraja începerea unei discuții, formatorul folosește cazuri de fraudă și corupție legate de fondurile ESI inspirate din realitate, care au fost anonimizate și utilizate drept studii de caz. A doua parte a jocului este o sesiune plenară care îi implică pe toți participanții. Participanții lucrează individual la 12 studii de caz pe baza unor cazuri reale (sau realiste) de fraudă și corupție legate de fondurile ESI. Studiile de caz sunt concepute pentru a îmbunătăți abilitățile grupului și a extinde utilizarea instrumentelor, precum și pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la importanța eticii și a integrității.

Caracteristici unice

Un aspect important al detectării fraudei, deși mai greu de înțeles, este dezvoltarea cu succes a unei afinități pentru detectarea cazurilor de fraudă și corupție. **Pe lângă** utilizarea listelor de verificare și efectuarea verificărilor la fața locului, participanții trebuie să învețe cum să **observe și să înțeleagă mai bine mediul** în care funcționează **și în care ar putea apărea cazurile de fraudă.**

Prin urmare, participanții trebuie să învețe cum să se bazeze pe bunul lor simț și să aibă încredere în acesta și cum să-și consolideze experiența prin expunerea la diferite contexte și la o serie de mecanisme de fraudă. Jocul antifraudă este un curs de formare multimedia care folosește imagini, videoclipuri, muzică și animații asociate cu varietatea subiectelor abordate în cadrul cursului. Într-adevăr, corelarea unui element vizual sau sonor cu un subiect îl face mai atractiv pentru participanții care înțeleg mai rapid și ușor cunoștințele și informațiile partajate, pe care și le reamintesc astfel cu succes.

Se încurajează, de asemenea, utilizarea jetoanelor și a **atributelor, deoarece acestea** stimulează procesul de învățare **și îmbunătățesc reținerea în memorie.** Pentru a stimula interesul și motivația participanților, acestora li se oferă recompense și premii la sfârșitul cursului de formare.

Efecte și rezultate

Pe măsură ce noua tehnologie se schimbă, tehnicile de fraudă și metodele de corupție devin din ce în ce mai avansate, ceea ce le face astfel mai dificil de detectat. Prin urmare, participanții la jocul antifraudă vor învăța cum să se renunțe la modalitățile tradiționale și formale de detectare a cazurilor de fraudă și corupție. Ei vor dezvolta, în schimb, o abilitate unică care le va permite să acorde mai multă atenție celor mai puțin evidente semne de fraudă. Jocul antifraudă a demonstrat rezultate promițătoare în creșterea rapidă a capacității autorităților de a detecta fraude și nereguli în diferite etape ale ciclului proiectului.

Principalii factori ai succesului

Cursurile de formare sunt cea mai obișnuită formă de exercițiu de consolidare a capacităților, întrucât ele pot fi implementate în mai multe moduri și produc rezultate tangibile rapide atunci când sunt concepute într-o manieră practică și pe baza unor studii de caz reale. O gamă largă de părți implicate, inclusiv organisme publice, ONG-uri și auditori antifraudă foarte experimentați, au conceput astfel de cursuri de formare antifraudă. Cursurile de formare antifraudă existente au fost concepute în diferite formate cu diferite grade de interactivitate, și anume de la formarea la fața locului, module de e-învățare, la seminare de imersiune care promovează schimburi reciproce și jocuri de investigație. Domeniul de aplicare al acestor cursuri de formare variază de la sesiuni introductive de bază la cursuri antifraudă mai specifice.

Provocări întâmpinate și învățăminte desprinse

Acest joc interactiv serios cu cazuri practice, exerciții și activități de grup poate fi realizat în cadrul agendei de formare a unui singur stat membru, dar rezultatele sunt maximizate atunci când sunt incluși participanți din diferite state membre și medii din diferite domenii ale fondurilor ESI. Nu există nicio limitare privind adoptarea acestei practici de formare.

Potențialul de transferabilitate

Jocul antifraudă este practicat în diferite organisme publice și instituții de învățământ din întreaga Europă, de exemplu, departamentul de audit al Ministerului Finanțelor din Țările de Jos, Institutul Auditorilor Interni din Estonia, Academia Europeană pentru Impozite, Economie și Drept din Berlin sau Academia Internațională Anticorupție din Viena. Cursul de formare a fost, de asemenea, introdus în cadrul unor evenimente de la nivelul UE, cum ar fi Simpozionul anual Fondurile UE de la Berlin și Atelierul de bune practici în prevenirea fraudei și corupției legate de fondurile ESI, organizat de Comisia Europeană la 13 septembrie 2018 la Bruxelles. În urma cererilor ad-hoc, jocul este, de asemenea, oferit pentru cursurile de formare din statele membre ale UE (Belgia, Germania, Letonia) și țările candidate (Republica Macedonia de Nord). În lunile septembrie și decembrie 2020, se prevede ca jocul să fie introdus în formarea privind „Identificarea și prevenirea fraudei și corupției în fondurile ESI 2014-2020” din cadrul Institutului European de Administrație Publică (EIPA) în cooperare cu DG REGIO.